

10.4.2025

Julkinen

Turun Hallinto-oikeus
Sairashuoneenkatu 2-4
20101 TURKU

108/03.04.04.04.09/2025

**Satakunnan hyvinvointialueen vastaus aluevalitukseen koskien aluevaltuuston päätöstä § 91
9.12.2024 Satakunnan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman päivittäminen
toimenpidealoitteen johdosta**

Satakunnan hyvinvointialueen aluevaltuusto on 9.12.2025 tehnyt päätöksen hyväksyä päivitetty palveluverkkosuunnitelma Satakunnan alueella asiasta tehtyjen toimenpidealoitteiden perusteella.

Valittajat ovat valituksessaan tuoneet esille, että tehty päätös olisi perustuslain 6 §:n, hyvinvointialuelain (611/2021), järjestämislain (612/2021) sekä hallintolain vastainen ja olisi lisäksi ristiriidassa hyvinvointialueen hyvinvointistrategian kanssa. Lisäksi päätöksen valmistelu olisi puutteellista ja aiheuttaisi kohtuuttomia kustannuksia vähävaraisille ihmisille. Lisäksi valittajat vaativat oikeudenkäyntikulujaan korvattavan viivästyskorkoineen.

Valituksen ja siinä esiin nostettujen seikkojen osalta Satakunnan hyvinvointialue lausuu seuraavaa:

Järjestämislain 4 §:n mukaisesti hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Asiakkaan yksilöllisestä palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arvioinnista säädetään erikseen. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä.

Pykälän esitöiden mukaisesti lähipalveluilla tarkoitetaan palveluita, joita asiakkaat käyttävät usein, ja ainakin osa asiakkaista käyttää niitä toistuvasti, jopa päivittäin, minkä vuoksi sellaisia palveluja on perusteltua saada läheltä. Asiakkaan näkökulmasta lähipalvelut ovat lähtökohtaisesti lähellä jokapäiväistä elinympäristöä tarjottavia palveluita, mutta ne voivat olla

saavutettavissa myös esimerkiksi kotiin tarjottavina palveluina taikka liikkuvina tai sähköisinä palveluina. Olennaista ei ole fyysisen toimipisteen sijaitseminen vaan se, missä palvelu annetaan sitä tarvitsevalle asiakkaalle. Tarkoituksena on kehittää nykyistä palveluverkkoa väestön tarvetta vastaavaksi. Esityöt mainitsevatkin lähipalveluiksi esimerkiksi terveystioskit, jotka tässä asiayhteydessä voitaneen rinnastaa satakuntalaisiin sote-pisteisiin. Olennaista on siis lähipalveluiden aiempaa laajempi määrittely.

Lain hyvinvointialueesta 2 §:n mukaisesti hyvinvointialue on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto siten kuin siitä hyvinvointialueissa säädetään.

Saman lain 7 §:n mukaisesti hyvinvointialue vastaa lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden (1 kohta) yhdenvertaisesta saatavuudesta. Pykälän esitöiden mukaisesti yhdenvertaisuus tässä kontekstissa tarkoittaa, että kaikilla palvelua tarvitsevilla tulee olla mahdollisuus saada sitä samojen objektiivisten perusteiden mukaisesti. Lisäksi ihmisiä ei saa syrjiä iän, sukupuolen, etnisen alkuperän, kielen tai muunkaan syyn perusteella.

Koska palveluverkkosuunnitelmalla on taattu hyvinvointialueen asukkaille yhtäläiset mahdollisuudet olla yhteydessä omaan sote-keskukseensa, ja tämän lisäksi myös mahdollisuus osaan palveluista lähikontaktina yhdistettynä järjestämislain 4 §:n esitöiden mukaiseen määrittelyyn lähipalveluiden luonteesta, katsoo hyvinvointialue, että valtuuston päätös on niin ikään myös hyvinvointialuelain sekä järjestämislain mukainen. Jokaisessa hyvinvointialueen kunnassa on ainakin kiinteä sote-piste. Tämän lisäksi lähipalveluita tarjotaan digitaalisina palveluina sekä liikkuvina palveluina. Digitaalisten palveluiden käyttäminen säästää asiakkaalta matkakustannuksia. Palveluiden kokoamisella suurempiin yksiköihin on pyritty järjestämislain 4 §:n mukaisesti palveluiden tehokkaaseen, kustannusvaikuttavaan sekä tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen.

Valtuuston päätöksellä täsmennettiin jo aikaisemmin päätettyä palveluverkkosuunnitelmaa toimenpidealoitteen pohjalta. Alkuperäinen palveluverkkosuunnitelma hyväksyttiin jo aluevaltuuston kokouksessa 11.12.2023. Tuolloinen päätös alistettiin laajalle valmistelulle eri osapuolia kuullen. Näin ollen valittajien väitteet valmistelun puutteellisuudesta ovat perusteettomia.

Lain hyvinvointialueesta 140 §:n mukaisesti aluevaltuuston päätökseen saa hakea muutosta aluevalituksella hallinto-oikeudelta. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä; päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on

muuten lainvastainen. Valittajien peruste liittyy kohtuullisuusvaatimukseen on enemmänkin verrattavissa ns. tarkoituksenmukaisuusperusteeseen, eikä sen perusteella valittaminen näin kuulu aluevalituksen perusteeksi. Alevaltuusto on tehnyt laillisen päätöksen hyvinvointialueen itsehallinnon rajoissa.

Satakunnan hyvinvointialue

Anna Alarautalahti-Heurlin
hallintojohtaja